

สถานะปัจจุบัน (Present Situation)

ผลการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค ครั้งที่ 4 ปี 2006 (The Third APEC Tourism Ministerial Meeting - 2006) ณ เมืองโฮอัน ประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนาม

เป็นเจ้าภาพการ

ประชุมผู้นำเศรษฐกิจ

เอเปค รวม 21 เขต

เศรษฐกิจ ในปี 2549

รวมถึงการประชุมอื่นๆ

ที่เกี่ยวข้อง โดยมีหัวข้อหลักของการประชุม APEC 2006 คือ

- **หัวข้อหลัก (Theme) :** การมุ่งไปสู่ประชาคมพลวัตเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและความเจริญรุ่งเรือง (Towards a Dynamic Community for Sustainable Development and Prosperity)

- **หัวข้อหลัก/หัวข้อย่อย/กิจกรรมของการประชุมเอเปค 2549** ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้แก่

○ หัวข้อย่อย (Sub-theme) ที่ 4 : การส่งเสริมการเชื่อมโยงประชาคม (Promote Community Linkages) ซึ่งระบุถึงการอำนวยความสะดวกระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการกระชับความสัมพันธ์ทางสังคมข้ามพรมแดน และสมาชิกเอเปคจะส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระดับประชาชนสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การอำนวยความสะดวกของโอกาสทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของเยาวชน

○ กิจกรรม (Priorities) ที่ 6 : การเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจเอเปคผ่านการท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Connect APEC Economies through Tourism and Cultural Exchange) ระบุว่า เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกของการเป็นประชาคมร่วมกันของเอเปค และความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนของประเทศสมาชิกมากยิ่งขึ้น

การประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค 2006 (15-19 ตุลาคม ณ เมืองโฮอัน เวียดนาม)

- ประเทศเวียดนามได้กำหนดหัวข้อ (theme) ของการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค ในปี 2006 คือ “การส่งเสริมการเชื่อมโยงประชาคม” (Promote Community Linkages) โดยประเทศสมาชิกจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการกระชับความสัมพันธ์ทางสังคมข้ามพรมแดน และการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระดับประชาชนสู่ประชาชนมากขึ้น
- ที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค 2006 จะให้การรับรองปฏิญญาโฮอันว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือการท่องเที่ยวเอเปค (Hoi An Declaration on Promoting APEC Tourism Cooperation)

บทบาทของประเทศไทย

- ประเทศไทยได้เป็นประธานคณะทำงาน (Tourism Working Group) ในคณะที่ 1 ด้านการจัดอุปสรรคของการพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็น 1 ใน 4 นโยบายของกฎบัตรด้านการท่องเที่ยว ปี 2000 (APEC

Tourism Charter 2000) และในการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค 2006 นี้ ประเทศไทยจะได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัยต่อที่ประชุมด้วย โดยขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษา ระยะที่ 3

สรุปสาระสำคัญของการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค 2006

1. ถ้อยแถลง (Statement) ของหัวหน้าคณะผู้แทนไทย

- กล่าวถึงสถานการณ์ท่องเที่ยวภาพรวมของไทยว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2549 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาไทยมากกว่า 6.5 ล้านคน หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 โดยส่วนใหญ่มาจากตลาดในกลุ่มประเทศอาเซียน เอเชีย

ตะวันออก และยุโรป ในขณะที่นักท่องเที่ยวจากตลาดตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดใหม่ (emerging market) ของไทย มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 41 ทั้งนี้ คาดหมายว่าภายในสิ้นปี 2006 ไทยจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด 13.5 ล้านคน ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17 และจะมี

รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมดประมาณ 12.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ

- ประเทศไทยยังได้กล่าวอย่างต่อเนื่องถึงความมั่นใจในสถานการณ์ของไทยว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยเมื่อวันที่ 19 กันยายน ที่ผ่านมา เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ปราศจากความรุนแรงใดๆ และรัฐบาลชุดปัจจุบันยังคงให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยถือเป็นสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย พร้อมกับย้ำให้ความมั่นใจและหลักประกันถึงความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการเปิดให้บริการของสนามบินสุวรรณภูมิ เพื่อให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้

- ประเทศไทยยังได้เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกเอเปคให้ความสำคัญในเรื่อง การบริหารจัดการวิกฤตการณ์ซึ่งมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว (tourism crisis management) อันมีสาเหตุมาจากภัยทางธรรมชาติ โรคระบาด และเหตุปัจจัยทางการเมือง รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (sustainable tourism development) โดยควรให้ความสนใจทั้งในเรื่อง การขจัดความยากจน การปกป้องสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (community-based development)

2. สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวโลก

- ผู้แทนองค์การท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้กล่าวระบุว่า ในช่วงปี 1990 - 2005 นักท่องเที่ยวทั่วโลกมีอัตรา

การเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี และแม้ว่าในช่วงปี 2004-2006 ทั่วโลกต้องประสบกับผลกระทบจากสงคราม โรคระบาด การก่อการร้ายราคาน้ำมันที่สูงขึ้น แต่อัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวโลกโดยเฉลี่ยยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในปี 2004 มีนักท่องเที่ยวทั่วโลก 760 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7 และในปี 2005 มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 800 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 ซึ่งนับเป็นสถิติสูงสุดในประวัติศาสตร์ สำหรับในปี 2006 ในช่วงครึ่งปีแรก มีแนวโน้มที่ดี โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นทั่วโลกเฉลี่ยร้อยละ 4 และคาดว่าทั้งปีอัตราการเพิ่มขึ้นจะอยู่ที่ร้อยละ 4.6

- ทั้งนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลก ยังย้ำถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวว่า เป็นเครื่องมือสำคัญที่มีพลัง (powerful instruments) ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากช่วยสร้างงานและรายได้ของประชาชน

- ผู้แทนสมาคม PATA กล่าวถึงความสำคัญของการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปคว่า เป็นเวทีสำคัญสำหรับการปรึกษาหารือ (dialogue) ระหว่างภาครัฐและเอกชน และพร้อมให้การสนับสนุนการทำงานของเอเปคทั้งในระดับรัฐมนตรีและระดับคณะทำงานต่อไป นอกจากนี้ยังได้ระบุถึงสถิติการเดินทางของนักท่องเที่ยวในกลุ่มเอเปคใน 21 เขตเศรษฐกิจ

ว่ามีมากกว่า 320 ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้จากการใช้จ่ายประมาณ 270 พันล้านเหรียญสหรัฐ และยังพบว่ากว่าร้อยละ 70 เป็นการเดินทางภายในกลุ่มประเทศเอเปค

(intra-economy system)

อนึ่ง ผู้แทน PATA ได้กล่าวเรียกร้องถึงความสำคัญของการเปิดเสรีทางการบิน (air service liberalization) ว่าจะจะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเปคขยายตัวมากยิ่งขึ้น พร้อมกับระบุว่า จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในกลุ่มเอเปค

ร้อยละ 69 ให้ความสำคัญต่อคำเตือนของรัฐบาล (Government Warnings) ขณะที่ปัจจัยรองลงมาได้แก่ การก่อการร้าย (66%) ความปลอดภัยและความมั่นคง (62%) และนักท่องเที่ยวชาวจีนมีความอ่อนไหวมากที่สุด เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย

2.3 ความร่วมมือด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในกรอบเอเปคของไทย

- ที่ประชุมได้รับทราบรายงานขององค์กร Apec International Centre for Sustainable Tourism (AICST) ซึ่งได้มีการจัดทำเอกสารฉบับปรับปรุงเรื่อง “Tourism Risk Management Project for the Asia-Pacific Region” โดยจะแล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม 2549 และจะแจกจ่ายให้ประเทศสมาชิกใช้ประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางพร้อมกับคู่มือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ (Training for Trainer) ในการบริหารจัดการภัยพิบัติ พร้อมกับตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากภัยพิบัติสึนามิ ที่จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทยโดยจะจัดพิมพ์ในภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ อีก 4 ภาษา รวมถึงภาษาไทย ทั้งนี้ องค์กร AICST จะได้ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการดำเนินการโครงการการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง Risk and Crisis Management ในเขตพื้นที่จังหวัดทางภาคใต้อื่นๆ อีก 3 จังหวัด นอกเหนือจากภูเก็ต ในปี 2550 โดยจะได้เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาลออสเตรเลียผ่านโครงการความช่วยเหลือ AusAid ต่อไป

3. คำประกาศโฮยอัน (Hoi An Declaration)

- ที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค ได้ให้การรับรองคำประกาศโฮยอัน (Hoi An Declaration) ซึ่งได้ระบุถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

- การปฏิรูปโครงสร้างเอเปค ซึ่งรวมถึงกลไกการทำงานของคณะทำงานท่องเที่ยวเอเปค (Tourism Working Group) ซึ่งการประชุมเอเปคในปี 2006 มีเป้าหมายในการทบทวนและประเมินผลถึงกลไกการทำงานในทุกสาขาในเชิงยุทธศาสตร์ (strategic review) เพื่อสามารถตอบสนองกับความต้องการและความจำเป็นของสมาชิกเอเปคได้อย่างแท้จริง

- ขึ้นชมต่อข้อริเริ่มที่เสนอให้ประเทศสมาชิกมีการจัดนิทรรศการ APEC Tourism Fair ในลักษณะ back-to-back กับการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวเอเปค และการจัด APEC Tourism Investment Forum โดยอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจของประเทศสมาชิก ข้อเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ (studying the possibility for tour packages and new direct air linkages among cultural heritage sites and major tourism destinations) รวมถึงข้อเสนอมให้มีการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเยาวชน (youth exchange) ระหว่างเมืองพี่เมืองน้อง (sister cities) เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันในวัฒนธรรม

คำนิยาม ประเพณีของประเทศสมาชิกอันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือ

4. นโยบายหลัก 4 ประการของกฎบัตรท่องเที่ยวเอเปค

- ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานของคณะทำงานท่องเที่ยวเอเปค (Tourism Working Group) 4 คณะ ภายใต้นโยบาย 4 ประการ ได้แก่ 1) การขจัดอุปสรรคการเดินทางท่องเที่ยว 2) การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวสินค้าและบริการ 3) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 4) การสร้างความตระหนักในความสำคัญของการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ประเทศไทยในฐานะประธานคณะทำงานชุดที่ 1 ได้มีการรายงานผลการวิจัยเรื่อง การขจัดอุปสรรคการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยระยะที่ 3 และที่ประชุมเห็นสอดคล้องว่า เป็นรายงานการศึกษาที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับทราบด้วย เนื่องจากอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบรวมถึงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การขนส่ง การคมนาคม การตรวจคนเข้าเมือง วีซ่า การเปิดเสรีทางการบิน เป็นต้น